

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din. dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Španski prostovoljci

Pariz, 12. julija.

Problem umika španskih prostovoljcev, ki povzročajo vodilni evropski diplomaciji precej skrbi in težav, je precej lahko rešljivega značaja z ozirom na prostovoljce, ki se borijo na Francovi strani, nekoliko težje prirode pa glede onih prostovoljcev, ki se borijo na strani republikanske vlade. Italijanska vlada ni na pr. nikdar tajila, da se njeni prostovoljci borijo v Španiji. Ti prostovoljci so prispeli v Francovo Španijo na prevoznih ladjah in bodo pač v primeru sporazuma odpremljeni po isti poti nazaj in sicer italijanski v Genovo, nemški strokovnjaki ter inštruktorji pa v Hamburg.

Prostovoljci v republikanski Španiji pa so organizirani v takozvanih brigadah, ki so od vsega začetka predstavljale jedro republikanske vojske, saj ni republikanska vlada pokazala skoro nobene organizacijske sposobnosti ob priliki Francovega prevrata, ker bi se sicer uporno gibanje ne moglo razrasti do obsega, kakor se je. Priznati je treba, da so morale te mednarodne brigade od vsega začetka državljanske vojne nositi težo borbe in vojskovanja. Kolikor ni imel Franco uspeha, gre pač na račun teh brigad, ki so potisnile frankovce iz Madrida in ki so zadržale do danes špansko prestolico v svojih rokah.

Po zadnjih informacijah je danes v republikanski vojski pet mednarodnih brigad. Sestav teh mednarodnih brigad se je v zadnjem času precej spremenil. Preje so se v teh brigadah delili prostovoljci po svojih strujnih organizacijah. Tako so si anarhisti, komunisti, separatisti, pistolerozi itd. vedno prizadevali, da pridejo med svoje ljudi ter da se z njimi borijo, saj so se počutili med svojimi najbolje. Vstopali so v svoje brigade, če pa to ni bilo mogoče, potem pa vsaj v svoje bataljone in čete. Tako so torej obstojale posamezne vojne formacije s čisto komunističnimi, potem zopet formacije s čisto anarhističnimi tendencami itd. Toda stalna trenja med posameznimi formacijami so povzročila, da se je med poedinimi sestavnimi deli uvedla železna disciplina in da se je omogočilo popolno spreminjanje teh brigad. Ostala pa je razdelitev na posamezne države, iz katerih so prostovoljci prišli, ker je skupnost jezika in poznavanje jezika temeljna pomena pri izdajanju ter izvršbi posameznih vojnih povelj.

Tako je na primer 11. brigada sestavljena pretežno iz nemških, švicarskih prostovoljcev, 12. brigada ki ji poveljuje znani komunist Lukaš, iz italijanskih ter belgijskih prostovoljcev, od katerih so italijanski organizirani v bataljonu »Garibaldi«. 13. brigado tvorijo Čehi in Židje, ki jim poveljuje bivši poljski višji častnik v 14. brigadi so Francozi, ki jim poveljuje francoski častnik Dumont, v 15. brigadi pa so zbrani angleški, kanadski in ameriški prostovoljci, ki ji poveljuje bivši češki častnik Topik.

Kakor se je ob pričetku preteklega tedna zdelo, da bo Anglija s svojim značilnim načrtom o umiku španskih prostovoljcev popolnoma uspela, tako je prišel konec preteklega tedna nove težave in komplikacije, ki se vse bolj stopnjujejo. Angleška vlada vztraja na umiku vseh tujih prostovoljcev iz Španije, londonski italijanski poslanik Grandi je nenadno odpotoval v Rim, odnošaji med Anglijo in Francovo vlado so se znova poslabšali, ker ne namerava angleška vlada zopet poslati v Burgos svojega diplomatskega zastopnika, dokler Franco ne ustreže angleški zahtevi po popolni

Finančni žentlmenški agreement med Anglijo in USA

ANGLEŠKI FUNT = 4.75 DOLARJE.

WASHINGTON, 12. julija. Iz Londona potrjujejo vest, da potekajo angleško-ameriška trgovinska pogajanja tako ugodno, da je računati s skorajšnjo sklenitvijo in podpisom pogodbe. V smislu te pogodbe po dosedanjih informacijah naj bi se stabiliziral angleški funt na 4.75 dolarjev. V londonskih finančnih in gospo-

darskih krogih se opaža še izvestna rezerviranost, vendar pa je prodrlo že toliko v javnost, da se bo angleško-ameriška izmenjava blaga pospešila s carinsko-tarifnimi ugodnostmi. Pričakujejo podpis gentlemen agreementa, ki bo poleg ureditve teh problemov vseboval tudi vprašanje valutne stabilizacije.

Južnosrbski Turki se selijo v Turčijo

ANKARA, 12. julija. Anatolska poročevalska agentura poroča: Mešana jugoslovensko-turška komisija, ki se je sestala v Istanbulu, da uredi vprašanje sklenitve posebne konvencije o izselitvi v Jugoslaviji (pretežno južni Srbiji) živčih Turkov v Turčijo, je bila uspešno zaključena.

Komisija je po končanih pogajanjih sestavila besedilo dogovora, ki bo predložen vladam v Beogradu ter Ankari. Na rodajnih mestih povdarjajo, da se bo izvedla omenjena pogodba takoj po odobritvi omenjene konvencije po obeh vladah.

Protiaponski pakt med Rusijo in USA

RIM, 12. julija. Tukajšnji listi pripisujejo posebno važnost vesti iz Varšave, s katerim so potrjuje, da so bili te dni sklenjeni sporazumi, ki omogočajo sodelovanje sovjetske Rusije ter USA pri eventualni akciji proti Japonski. V smislu te ve-

sti je pričelo sovjetsko brodogradništvo na Daljnem vzhodu z velikimi manevri v vodah okoli Sahalina, dočim je kopna vojska pričela z manevri, pri katerih sodeluje 50.000 vojakov ter 2000 letal.

Spor med nemškimi in ostmarkovskimi škofi

DUNAJ, 12. julija. »Times« poroča, da je radi novih določb, ki se tičejo sklenitve zakonov, prizadetih v Avstriji 60 do 70.000 zakonov in okoli 250.000 otrok. V berlinskih katoliških krogih se javno govori o težkem sporu med nemškim in bivšim avstrijskim episkopatom. Papeški nuncij Orsenigo v Berlinu je skušal po-

svoji vrnitvi iz Rima pridobiti avstrijske škofove za to, da se odzovejo škofovski konferenci v Fuldi. Po še nepotrjenih vesteh se avstrijski kardinal dr. Innitzer peča z mislijo, da ustanovi nemško katoliško nacionalno cerkev. Berlinska papeška nunciatura te vesti demantira.

General Pariani: Vsaka daljša vojna je izključena

PARIZ, 12. julija. Francoski tisk, zlasti »L'Oeuvre« in »Ordre«, se peča obširno z razgovori, ki jih je imel italijanski šef generalnega štaba general Pariani s predstavniki nemškega generalnega štaba. Madame Tabouis priobčuje v »L'Oeuvre«, da je sklenil nemški generalni štab, da konča svoje vojaške priprave najkasneje do 15. julija, ko bi se Nemčija lahko zapletla v vsak konflikt. »L'Ordre« preiskuje predpogoje za bodočo vojno glede Nemčije. Madame Tabouis meni, da Hitler ne želi splošne konflagracije, da ne misli na vojno, ampak da želi nadajevati svojo dosedanja politiko izsiljevanja. V tem smislu so tudi potekli razgovori med Hitlerjem in Parianijem. Do konca julija naj bi bil v Nemčiji izveden sledeči načrt: 1. Priprave za splošno mobilizacijo morajo biti končane s 15. julijem. 2. Nemška diplomacija mora ustvariti atmosfero, v kateri naj se izvrši nov nemški napad. 3. Vse vojaške, gospodarske in diplomatske priprave morajo usposobiti Nemčijo ter Italijo, da bodo pripravljene za morebitni vojaški spor v Srednji Evropi ali pa v Sredozemskem morju. Tuji diplomati v Berlinu imajo vtis, da se želi Nemčija najprej popečati z Gdanskim in Madžarsko, potem s Češkoslovaško.

»L'Ordre« sklepa, da more vzdržati Nemčija vojno komaj tri mesece. O tem

je prepričan tudi bivši šef nemškega generalnega štaba von Beck. Berlinski razgovori generala Parianija, ki je glavni zagovornik teorije o takozvani »bliskovitih vojni« naj bi razčistil vprašanje, kako naj se odredijo in določijo točne tehnične podrobnosti ob priliki morebitnega sodelovanja nemške ter italijanske vojske v eventualnem vojne konfliktu. Pariani je na osnovi tega, kar je doznal od nemškega generalnega štaba, odkrito priznal, da je vsaka daljša vojna absolutno izključena.

RIM, 12. julija. Sinoči je imel italijanski zunanji minister grof Ciano daljši razgovor z angleškim poslanikom v Rimu lordom Perthom. Razgovor se je vršil posebej željo angleškega poslanika, ki je prejel v teku včerajšnjega dne od svoje vlade nova navodila. Ta državnik pa razpravljala o španskem problemu in pa o tem, kdaj stopi v veljavo angleško-italijanski velikonočni sporazum.

PRAGA, 12. julija. V tukajšnjih krogih je zbudila veliko pažnjo okolnost, da je Konrad Henlein ob priliki otvoritve razstave nove nemške umetnosti v Monakovem imel daljše razgovore s Hitlerjem, ki je razstavo otvoril. V tukajšnjih krogih menijo, da je to že tretji obisk Konrada Henleina pri Hitlerju v teku osmih dni.

prvi pogled skoro nerazvozljiv voz, že so tukaj nove težave, ki ogrožajo dosežanje uspešne akcije evropske diplomacije.

Pabecki

Razpust

»Del pol.« poroča v št. 64: »Razpuščena je bila SA napadalna standarda 18-IV na Dunaju. — Razpuščena je bila tudi skupina Hitlerjeve mladine v Payerbachu. — Pred nekaj dnevi sta zopet odšla iz Avstrije dva transporta konfinirancev, 900 ozir. 1400 oseb, in sicer na Gor. Frankovsko, ker je koncentracijsko taborišče Dachau prenapolnjeno.«

Vesela pisarija

»Naša misel« poroča v št. 12—13: »Naš znani politik g. Ivan Pucelj je pod gornjim naslovom izdal knjigo polno humorja in duhovite satire. Z njo se nam je razkril duhoviti psevdonimni »Jutrov« podlistkar France Fržou. Knjiga vsebuje v »Jutru« že objavljene in nekatere nove stavke. Mal dogodek je dal povod za nastanek posameznim zgodbicam, med katerih vrsticami najde veliko vsebino vsakdo, ki zna čitati. Knjižica poseže mnogo globlje v naše današnje prilike, kakor na prvi pogled izgleda. Eden izmed tistih, ki je »Veselo pisarijo« razumel, je bil brez dvoma »kulturni« sotrudnik »Slovenca«, ki je občutil na svojih ranljivih mestih ostrino Puceljevega peresa.«

Ne more kragulj mesto slavca

»Nova doba« poroča v št. 28: »Nastop novega kaplana. Pred dnevi so nam izmenjali kaplana. Dosedanji g. kaplan je bil visoko inteligenten mož, ki se je strogo ravnal po Kristusovem nauku: Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. Politika pa mu je bila deveta briga. To pa izvestnim gospodom ni ugajalo, zato so zahtevali politično aktivnejšega kaplana. Že prve dni po prihodu novega kaplana so se pojavili na kaplaniji letaki z žaljivimi napadi na sokolstvo, ki so izpričevali avtorjevo moralno vrednost. Letaki so bili izdelani doma in so v ta namen organizirali lastno »grafično delavnico«. Novi kaplan je takoj preiskal politično pripadnost cerkvenih pevcev. Ker je nad 50% pevcev aktivnih Sokolov, je zahteval od organizacije, da morajo vsi Sokoli s kora. Ker organizist ni našel nadomestila za te pevce, se ni zmenil za kaplanovo zahtevo, dobro vedoč, da bi bil cerkveni pevski zbor razbit, če bi izostali vsi pevci-Sokoli. Slavčeve pesmi pač ne more nadomestiti kragulj!«

Zdravo

»Proboj« piše v št. 8: »Vitezi — klatic vitezi. Pod tem naslovom napada »Gorenjec«, ki pravi, da je tudi list za prosveto, naše Sokolstvo. Očita mu, da so vzklikali slovenskim fantom, ko so se vozili na Stadion in nazaj, »izzivalen zdravoooo!« Govori o sokolskih razuzdanih dekletih in fantičkih, pa mu je edini dokaz te razuzdanosti samo nesrečni »zdravooo«. — Slednjič pravi: »Oblastva morajo pač skrbeti, da se taka izzivanja preprečijo, ker si bodo drugače ljudje pač sami morali poskrbeti zaščito.« Tudi »Gorenjec« nam bo moral pritrditi, da je pozdrav »zdravo« mnogo starejši kot pozdrav »Bog živi«, ki je bil ustvarjen ravno zato, da se slovenske vrste v vsakem oziru in popolnoma razbijejo. Vsled tega pač ni mogoče trditi, da bi značila uporaba starega nacionalnega pozdrava izzivanje kogarkoli. Če bi bili gotovi predvojni činitelji tudi v orlovsko organizacijo uvedli ta pozdrav, ki je splošno nacionalen in slovanski, pa bi bila prošle dni odmevala vsa Ljubljana v soglasnem vzklikanju »zdravo« in ne bi bilo treba »Gorenjcu«.

Politika in humor

Sanghaj, v juliju 1938. Japonci izražajo pripravljenost, da prično pogajanja za sklenitev miru z maršalom Čangkajskom, zahtevajo pa predhodno, da se Kitajci odrečejo svojemu nenasitnemu imperialističnemu apetitu v Kitajski.

Gospodarske beležke

Za zameno starih stodinarskih bankovcev poteče rok dne 22. julija t. l. Pozneje bo te bankovce sprejemala samo še glavna državna blagajna.

Znižanje krušnih cen v Osijeku. Mestno glavarstvo v Osijeku je sklicalo anketo, na kateri se je odredilo znižanje cene kruha, in sicer belemu kruhu od 4.25 na 3.75, polbelemu od 3.75 na 3.50, črnemu pa od 3.50 na 3 din za kg.

Povečan izvoz naše perutnine v Nemčijo in Italijo. V zadnjih dneh smo izvozili v Nemčijo 26.000 kg žive in 9.500 kg zaklane perutnine, dočim smo izvozili v Italijo 5.500 kg žive in 4.000 kg zaklane perutnine. Za živo perutnino so nam Italijani plačali po 6 lir za kg.

Brezplačni vizum za Italijo? Na nedavni konferenci italijansko-jugoslovenskega turističnega odbora v Rimu so Italijani predlagali neke olajšave v turističnem prometu med Italijo in Jugoslavijo, a v prvi vrsti prehod meje turistom z brezplačnim vizumom.

Uredba o državni intervenciji na tržišču pšenice, je izšla. Po tej uredbi bo Prizad tudi v gospodarskem letu 1938-39 interveniral na tržišču pšenice s kupovanjem po cenah, ki jih bo odredil na podlagi razmer na tržišču trgovinski minister v sporazumu s poljedelskim in finančnim ministrom. Za te nakupe potrebni obratni kapital v znesku 250 milijonov din bo zagotovil finančni minister Prizadu z državno garancijo. Uvozna kontrola tudi iz klirinških držav? Kako poročajo iz Beograda se gospodarski krogi zavzemajo za uvedbo kontrole uvoza iz klirinških držav, kakor že obstoja kontrola uvoza iz neklirinških držav. V prvi vrsti gre za kontrolo uvoza iz Nemčije, Češkoslovaške in Francije, ker uvoz iz teh držav prekaša naš izvoz.

Veliko hidrocentralo bo gradilo električno podjetje savske banovine na reki Liki. Stroški bodo znašali okoli 80 milijonov din.

Sportna gibanja

Rekordno zmago je slavila včeraj praška Slavija, ki je v tekmovalstvu za srednjeevropski pokal porazila milansko Abrosiano z 9:0 (4:0)!!

Jadranski pokal. Sinoči se je vršil v Ljubljani plavalni dvomatch za Jadranski pokal med Ilirijo in Triestino, ki se je končal z zmago Triestine v razmerju 53:52. Na Reki pa je Fiumana porazila splitski Jadran z rezultatom 61:48.

Ukinitev sportnih taks. Kraljevska vlada je izdala uredbo, s katero je ukinila 20% takso na vstopnice za vse javne nastope in tekme, ki jih prirejajo naše viteške in sportne organizacije.

Razpisano prvenstvo dravske banovine po koroški kolesarski župi je neveljavno, ker ista pravno ne obstoja niti ima za potrebna pooblastila od mariborskega podsaveza od zaveza v Zagrebu. Radi tega se prepove vsem dirkačem proti kazni start na tej dirki. SK Mislinji in SK Korotanu se prepove izvedba te dirke.

Razne vesti

Novi madžarski poslanik baron Bakkach Bessenyei ter novi papeški nuncij Hechter Felici sta včeraj na dvoru N. Vis. kneza namestnika Pavla na Brdu slovesno izročila svoja akreditivna pisma.

V 16 urah čez Ocean. Ameriški letalec Harold Hughes, ki je prednočnim odletel iz Newyorka na polet okoli sveta, je popoldne pristal na letališču v Bourgetu in je tako preletel Ocean v 16 urah, 35 minutah, dočim je rabil Lindbergh za to pot 33.30 ur.

Podprimo nabiravno akcijo za grajanje doma matičnega Sokola

Kulturni razgledi

Gledališki igralci za nova gledališka poslopja v Mariboru

Na kongresu gledaliških igralcev Kraljevine Jugoslavije v Splitu, ki se je vršil od 5. do 8. julija 1938, sta delegata mariborske sekcije Pavel Rasberger in Milena Zakrajškova predložila anketni komisiji sledeči nujni apel:

Vsem je znano, da smo s priključitvijo Avstrije veliki Nemčiji dobili na severni meji naše kraljevine nove močne sosedbe. Že v bivši Avstriji so bila na glasu njihova gledališča, tako najbližja v Celovcu, a še v večji meri v Gradcu. S tem priključitvijo pa je nastal popolnoma nov položaj. Nemci iz rajha, ki so prevzeli oblast, so dali tem gledališčem takoj ogromne podpore, da bi se mogli, še bolj kakor doslej postavljati s svojo nemško teatrsko kulturo. Naše marib. Narodno gledališče je prišlo s tem še v težji položaj, ker ne more radi majhne subvencije nuditi tega, kar lahko nudijo močni sosedje. Zato je nujno potrebno, da se tako pri ministristvu prosvete, ministristvu financ in pri banovini izvede akcija, da se Narodnemu gledališču v Mariboru izposluje subvencija, ki bi bila dovoljna, da bi lahko dostojno reprezentirali naš obmejni Maribor tudi na polju gledališke kulture.

Pa še nekaj: Poslopje, ki se imenuje »Narodno gledališče«, je že davno odslužilo svojemu namenu. Staro, leseno, tesno in nepraktično ne more niti na zunanaj, niti na znotraj predstavljati tega, kar bi moralo, posebno ne v sedanjih novih razmerah.

Zato apeliramo na vse državne oblasti in na vse odločujoče, na vse prijatelje naše umetnosti, da se zavzamejo, da dobi Maribor, ki se v vsakem pogledu krasno in hitro razvija, novo moderno gledališko poslopje, v katerem bi lahko s podvojenimi silami širili našo umetnost in kulturo ob najsevernejši meji naše kraljevine Jugoslavije!

S stanovske feante

Naše učiteljstvo razpravlja o svojih stanovskih zadevah

Včeraj dopoldne se je pričela v Ljubljani v dvorani Delavske zbornice banovinska skupščina JUU. Predsednik mariborskega učiteljskega društva g. Ciril Hočev var je zahteval odločnejše ukrepe proti vsem, ki kršijo stanovsko disciplino, zlasti proti onim, ki so se potegovali za mesta starejših šolskih upraviteljev. Navajal je, da se je društvo pri zadnjem izrednem občnem zboru Učiteljske tiskarne preveč zavzelo za gotove osebe. Svoja izvajanja je zaključil s pozivom vodstvu, naj s sličnimi poizkusi ne razdvaja učiteljskih vrst. Dejal je, da bo radi resnih časov glasoval za razrešnico. V istem smislu je govoril tudi

predsednik škojeloškega društva Vojteh Debeljak.

Sekcijski tajnik Drago Supančič je odgovarjal na izvajanja gg. Hočev varja in Debeljaka ter je naglašal uspehe ljubljanske sekcije. Sekciji se je posrečilo, da je v nekaterih primerih dossegla, da so bili zopet premeščeni na skupne šole ločeni učiteljski pari. Tudi je zasluga sekcije, da so dobile potrebno zvanje učiteljice ženskih ročnih del, ki so doslej osem let zamažale čakale na to.

Danes se je nadaljevala skupščina našega učiteljstva, ki ji prisostvujejo delegati iz vseh 34 slovenskih šolskih okrajev.

Obstoj svobodne trgovine je v nevarnosti

Kaj zahteva in pričakuje slovensko trgovstvo

V nedeljo je bila v Logatcu 18. glavna skupščina Zveze trgovskih združenj dravske banovine. O poteku te skupščine smo že poročali. Soglasno je bila na tej skupščini sprejeta sledeča resolucija:

Slovensko trgovstvo, zbrano na redni letni skupščini v Logatcu se v celoti pridružuje resolucijam III. kongresa trgovcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani, zlasti pa zahteva:

1. Revizijo zakona o gospodarskih zadevah in odpravo vseh privilegijev za-

družne trgovine, ki so se z novim združnim zakonom v taki meri razširili, da je v nevarnosti obstoj svobodne trgovine.

2. Odmera pridobnine naj se za male trgovce pavšalira, kakor je to urejeno za male obrtnike.

3. Občni zbor ugotavlja, da se je gospodarski položaj poslabšal posebno v agrarno pasivni Sloveniji ter da so napovedi o izboljšanju gospodarske konjunktore zgrajene na neutemeljenem op-

Naša teta

Dopust naše tete je pri kraju. Vsi smo je bili veseli, in le s žalostjo mislimo na slovo. Z njo ni tako kot s tetami, taščami, babicami, pradetami in dovtipih, ko ji že drugi dan pri prihodu in oddaji darila izroče potni list nazaj, češ: podnebje ni zate, glede hrane smo na slabem, a ti moraš imeti boljše hrano; to imaš le doma. Ne, z našo teto ni tako. Prosili smo jo, naj pride in naj dolgo pri nas ostane. Naša teta zna lepo pripovedovati. Vsi jo radi poslušamo in se prav od srca smejemo. Kjer beseda vsega ne izraža, pomaga mimika, in kadar je oboje premalo, pride roka na pomoč. Vsi smo se naučili izrazu besed z roko pomagati. In to učinkuje jako ugodno na okolico, kajti tudi ta že zna z roko govoriti.

Naša teta ima mnogo prijateljic. Ko te zvemo, da pride, se snidejo k seji in določijo vrstni red povabil na kavo, kozarec vina, zlet z avtom, v kino in potem k programu itd. Vrstnega reda se prijateljice točno drže; pogostitev povsod izvrstna. In po vsakem takem povabilu vidimo teto s spremstvom zelo dobro razporejeno. Lica rdečkasta, klobuček malo po strani,

in nazaj, lahkonozna in zgovorna. Torej ta naša teta mora domov. Prijateljice njene stalnega bivališča jo kličejo.

Sklenila je, da povabi tukajšnje prijateljice na kavo. V dveh partijah, ker za eno jih je preveč.

Od četrte ure dalje sprejema, toči kavo, ponuja pecivo, likerje, žganje, vino. Vmes pa pripoveduje. Do sedme ure, ko ima priti druga skupina. Prva se ne umakne, druga je tu. Bolj tesno je, pa nič ne dě.

Kdaj odpotuje — jo vprašajo. Lutri ob 9. uri, odgovori. Soglasno se sliši: Vse pridemo na kolodvor. Teta se brani, češ saj ni treba. Misli si pa: Saj se »šika«, da pridete. Veš teta, se oglasi prijateljica... ka, jaz pridem prav gotovo. Bom pa prej vstala in prej šla na trg. Prišla bom gotovo. (Nekdo v družbi zakašlja!)

Pa se oglasi prijateljica Tina in zagotavlja, da ji je sicer težko priti, ker to je ravno čas, ko z možem zajtrkuje in časopise bere. Je to sicer edini čas dopoldne, ko je z možem skupaj, nima rada, če jo kdo moti. Vendar bo teti na ljubo moža pregovorila, da zajutrka eno uro poprej zavžijeta. Gotovo bo nato pristal. Prišla bo gotovo.

Kdo on je, ki vstaja čez veke na dan,

Kdo on je, junak velikanski?

Poglejte v obraz mu, obraz vam je znan: to narod je, — narod slovanski!

S. Gregorčič (Velikonočna)

timizmu. Zato poziva občni zbor odgovorne činitelje, naj to stanje upoštevajo pri izterjevanju že predpisanih davkov.

4. Pri uvajanju trošarin in uvoznih upoštevajo mestne občine samo fiskalne interese v škodo razvoja lokalnega gospodarstva. Zahtevamo, da se strogo in natančno izvajajo navodila finančnega ministra glede občinskih trošarin. Odpravijo naj se revizije alkoholnih pijač v zaprtih steklenicah, ki jih opravljajo vsak mesec organi finančne kontrole v lokalih. Ob strogi kontroli pri prejemanju blaga in plačevanju banovinske in občinske trošarine so mesečne kontrole po lokalih nepotrebne.

5. Kljub številnim urgencam za izboljšanje poštinih telefonskih in telegrafskih razmer moramo ugotoviti, da se te še vedno niso izboljšale.

6. Nova železniška tarifa ni v celoti upoštevala posebnih razmer v Sloveniji. V prevoznini je razlika med 10 in 15 vagonskimi pošiljkami za žito in moko neupravičena. Neracionalne tarife su todi v škodo železniške uprave, ker se morajo poslovni ljudje posluževati cenejših prevoznih sredstev in se s tovornimi avtomobili prevažajo že monopolno blago.

7. Z velikim zadoščenjem smo sprejeli obljubo ministra za trgovino in industrijo na III. državnem kongresu trgovcev, da bo izdal v najkrajšem času novo uredbo o krošnjarstvu, v kateri bodo upoštevane vse stare in nove zahteve trgovstva glede krošnjarstva. Občni zbor prosi g. ministra, naj pošlje osnutek uredbe takoj trgovskim organizacijam v pregled.

8. Glede prodaje soli zahtevamo, da se po poteku veljavnega pogodbenega roka prodaja soli na debelo izroči svobodni trgovini.

9. Proti naraščajočemu navalu tujcev trgovini naj se izdajo učinkoviti ukrepi. Brez pogoja naj se prepove naseljevanje inozemcev ter izdajanje koncesij in pooblastil inozemcem.

10. Ponovno opozarjamo na brezupen položaj, v katerem se nahaja naš podeželski trgovec zaradi enostranske kmečke zaščite, zato zahtevamo, da se trgovske terjatve izločijo iz zaščite.

11. Zakon o pobijanju nelojalne konkurence ne upošteva primerov nelojalne konkurence, kakor je dajanje popustov v obliki procentov. Zato zahtevamo revizijo tega zakona v smislu že večkrat predloženih zahtev trgovstva.

12. Občni zbor ponavlja zahtevo, da se takoj izda novela obrtnega zakona po predlogih gospodarskih zbornic.

13. Trgovsko nadaljevalno strokovno šolstvo naj se v prid našemu narodnemu naraščanju preuredi v smislu predlogov, ki so jih predložile gospodarske organizacije.

Darujte za azilni sklad PTL!

Prijateljica Lea mora tudi kaj povedati. Vpraša, če ima kaj prtljage. In ker je do kolodvora daleč, bo mož prišel z avtom, ter bo teta in prtljago na kolodvor zapeljal. Ni treba nikogar iskati za prtljago. Točno ob pol 9. uri bo avto pred hišo. Sama pride tudi.

Tako so se oglasile druga za drugo. Vsaka je zatrjevala, da pride.

Ko so odšle, se vsede teta na stol in vsa obupana vzklikne: »Ali ste videli, vse bodo prišle na kolodvor in še z avtom me bodo zapeljale. Kako so dobre! No, za to prijaznost bom vsaki nekaj za spomin v roko stisnila. Imam že pripravljeno.«

Drugo jutro ob 8. uri je že vse za odhod pripravljeno. Ob pol 9. uri avla ni. Iz previdnosti je poslala po postrežčka. Peš na kolodvor — spomine v posebni torbi. Pri vlaku nikogar. Čas odhoda — nikogar.

In pri teti se je opazila rdečica na licih, klobuk je silil nazaj in na stran, roka je silila v stratosfero, napravila je znam gib z njo ter vzkliknila prav po ljubljansko: »Prekrate babe, dubene ni!«

Vlak nam jo je odpeljal, naša teta, in z njo vse spomine za prijateljice

Mariborske in okoliške novice

Maribor ob dvajsetletnici osvobojenja

VII. Mariborski teden, jubilejna kulturna razstava, narodni tabor

Naš Maribor se že intenzivno pripravlja na letošnji Mariborski teden, ki bo od 6. do 15. avgusta. Ta velika, sedaj že tradicionalna gospodarska in kulturna revija slovenskega severovzhoda, bo letos še posebno pomembna in veličastna, ker bo združena z mogočnimi javnimi proslavami dvajsetletnice osvobojenja in ustanovitve kraljevine Jugoslavije.

Da dobi prireditve ves potreben vsebinski in zunanji poudarek, se je doseglo vzajemno sodelovanje zadruga Mariborski teden, mestnega Odbora za proslavo dvajsetletnice osvobojenja in več ali manj vseh pomembnih društev, ustanov in korporacij. Običajnim razstavam, industrije, obrta in trgovine bodo priključene letos tudi razstave kmetijstva, cest, tujskega prometa, fotoamaterskih del, znamk, gostinstva, vin, ženskih ročnih del, narodnih noš iz vseh delov države, čebelarstva, malih živali, društva »Nanos« itd. Osredje vsega pa bo jubilejna kulturna razstava, ki bo pokazala ves

veliki razvoj in napredek svobodnega Maribora. Že samo ta razstava bo nadvse zanimiva in privlačna.

Poleg razstav bodo tudi druge koncertne, gledališke, sportne in zabavne prireditve s središčem v velikem veseličnem parku na razstavišču, ki bo letos preurejen in deloma tudi povečan. Vrhunec prireditev pa bo gotovo veliki narodni tabor 14. avgusta. Ta tabor bo manifestacija vsega slovenskega Podravja, organizirana v velikem in veličastnem obsegu, pri kateri bo sodelovalo vse naše meščanstvo in podeželsko ljudstvo brez razlike strankarskega prepričanja.

Tako bodo letošnje prireditve VII. Mariborskega tedna zgodovinski dogodek, ki bo še dolgo ostal v spominu vsemu našemu obmejnemu ozemlju. Za obisk Maribora je dovolilo prometno ministrstvo za čas od 4. do 17. avgusta 50% popust na vseh državnih železnicah in ladjah.

Jadranaši spomnu radgonskih žrtev

Agilno in neumorno delujoče pevsko društvo Jadran poleti v nedeljo 17. t. m. na našo mejo. Tega dne se pridruži poklonitveni svečanosti, ki jo prirede vsa obmejna nacionalna in narodnoobrambna društva ob 20 letnici našega narodnega in državnega ujedinenja v spomin radgonskih žrtev na grobu naših narodnih mučnikov v Gor. Radgoni. Jadranaši se s tem pridružijo pomembni manifestaciji našega obmejnega prebivalstva, ki se bo tega dne spominjalo na one, ki so žrtvovali svoje najdražje, svojo srčno kri, za Jugoslavijo. V globoki pieteti do naših junakov-vojakov, ki so padli za našo svobodo, se bodo tudi Jadranaši z narodno pesmijo oddolžili spomnu naših narodnih herojev. Že od nekdaj je posvečalo pevsko društvo Jadran naši severni meji veliko pozornost in budilo naše mejaše s prelepo narodno pesmijo k narodni zavesti.

Ob vrnitvi iz Gornje Radgone se ustavi Jadranaši na Pesnjci, kjer bo istega dne veliko sokolsko slavlje in kjer bodo odpeli nekaj narodnih. Z narodno pesmijo v ustih — hočejo Jadranaši doprinesiti svoj delež vsepovsod, kjer gre za povdarek naše narodne in državne miselnosti.

NAŠIM NAROČNIKOM.

Te dni smo razposlali cenjenim naročnikom opomine za dolžno naročnino. — Vljudno prosimo, da nam po priloženih položnicah nakažejo dolgujoče zneske. Onim, ki bi tega ne vpoštevali, sporočamo, da bomo nadaljnjo dostavo lista ukinitili. Uprava »VEČERNIKA«.

Dunajska vremenska napoved predvideva za jutri v sredo 13. t. m. sledeče vreme: Spremenljivo oblačno, mestoma sončno in toplo, pozneje zopet deževno.

Odperta noč in dan so groba vrata. V Novi vasi, Vrtna ulica 5, je izdihnil v 78. letu starosti vpokojeni strojevodja drž. železnice Avgust Lorbeck. Na Koroški cesti 74 je preminila 87 letna vdova po železničarju Barbara Rumpf. V splošni bolnišnici pa je umrla 29 letna tkalka Marija Kekec. Preostalim žalujočim naše iskreno sočutje!

Prva obletnica Jerovškove smrti. Jutri poteče leto dni, kar je umrl profesor kat. exochen, šolski svetnik Franc Jerovšek, ki je preko 50 let živel kot ugledna osebnost v našem Mariboru, spremljal njegov razvoj v tako težko priborjeno svobodo, med tem pa skoro 40 let deloval na klasični gimnaziji kot pravi Zevs ter tisočim mladim ljudem bistril um, plemenitil srce in jeklenil značaj. Slava njegovemu spomnu.

Dar. V počastitev Jerovškovega spomina je daroval prof. C. A. D. 25 Din za

gimn. podporno društvo in 25 Din za Dij. kuhinjo. Posnemajmo!

Mariborska industrija. Pred sto leti je bil Maribor še kmetiško mesto in šele po zgraditvi železnice sta pričela prednjačiti v njem trgovina in obrt. Pozneje se je iz obrta razvila tudi prava industrija, pred vsem usnjarska, mlinska in lesna. Vendar je bila do osvobojenja edina res velika domača industrija le delavnica Južne železnice. Pravo veleindustrijo v modernem smislu je pa dobil Maribor šele po osvobojenju v tekstilni industriji. Sedaj ima 16 tekstilnih tovarn, ki zaposlujejo več ko 6000 delavcev, delavk in drugih nameščencev. Razen te ima Maribor tudi lepo razvito kovinsko, kemično in razno drugo industrijo. Vseh, velikih, srednjih in malih industrijskih obratov je v mestu in okolici skoraj 100. Vsa ta velika industrija bo z svojo mnogoloko produkcijo prikazana najlepše na letošnjem VII. Mariborskem tednu od 6. do 15. avgusta.

Svilo za obleke, nove vzorce
nudi
JOSIP ŠRAJ, MARIBOR
palača banovinske hranilnice

Milijoni Vas čakajo! Žrebanje 5. razreda državne razredne loterije je pred vrati! **36.000 dobitkov v skupnem znesku Din 56,927.000.** — Največja izbira sreče pri viru sreče »Putniku« Maribor, Trg svobode — grad. Pohitite z nabavo!

Dober zaslužek za deco. Teniški odsek SK Maribora sprejme več pobiralcev žog, dečkov v starosti od 10 do 14 let. Zaslužek Din 2.— na uro. Prijave sprejema upravitelj teniških igrišč v Čopovi ulici.

Kam v nedeljo, dne 17. julija? S Putnikovim avtobusom v prekrasno Rogaško Slatino! Odhod ob 8.00 uri, iz Rogaške Slatine ob 20.00 uri. Vožnja le Din 50.—. Prijave do petka opoldne pri Putniku Maribor.

Jadranaši! Ne pozabite, da je danes vaja radi izleta. Naj nihče ne manjka! Pevovodja.

Kaj pojo v Pragi? To je motto za koncert voj. godbe 45. pešpolka v četrtek 14. t. m. pod osebnim vodstvom kapelnika g. Jiranka Josipa.

Slovensko obrtno društvo poziva gg. mojstre, da dajo svojim pomočnikom in vajencem priložnost, da se udeležijo s svojimi izdelki obrtne razstave ob priliki mariborskega tedna. Začetek razstave 6. avgusta t. l. in morajo biti izdelki na licu mesta 5. avgusta. Pomočniki dobijo lične diplome, vajenci pa denarno nagrado.

Iz davčne uprave. Od danes 11. julija 1938 naprej pa do 31. avgusta 1938 (v času najhujše vročine) traja delovni čas pri davčni upravi za mesto Maribor od 7.—14. ure, blagajna pa posluje le od 8.—12. ure, kar naj blagovolijo davkoplačevalci

S praškega vsesokolskega zleta

Naše naraščajnice čakajo pri garderobi na svoj zadnji nastop.

vzeti na znanje s prošnjo, da plačujejo davke v obojestranskem interesu s poštno položnico, ki jo sprejmejo vsako četrtno.

Pravočasno preprečen požar. Včeraj popoldne se je pričel valiti iz Lahovega skladišča na Glavnem trgu gost dim. V skladišču, ki služi za shramo zabojev, je iz doslej še nepojasnjenega vzroka začelo goreti in je ogenj zajel nekaj zabojev. Vročina je bila toliko, da so v skladišču popokale vse šipe. Poklicani mariborski gasilci so s takojšnjo intervencijo pogasili nastali ogenj in s tem preprečili požar, ki bi bil sicer lahko postal usoden za Lahovo trgovino in vso okolico.

Iz poštne službe. Premiščeni so Bernard Naglič iz Ptuj v Maribor, Anton Križ s pošte Maribor I. na pošto Maribor II, Justina Fürst iz Dolnje Lendave v Ptuj, Blaž Ostrižnik z Zidanga mosta v Celje.

Naše narodne noše. Nobena država na svetu se ne more ponahati s tako množico in krasoto najrazličnejših narodnih noš, kakor naša Jugoslavija. Že sama Slovenija je glede narodnih noš zelo pisana. Kako velike so razlike med gorenjskimi, koroškimi, belokranjskimi, primorskimi, prleškimi in drugimi narodnimi

nošami! Če si pa ogledamo še hrvatske, dalmatinske, črnogorske, bosanske, srbske, macedonske itd., dobimo tako bogastvo raznolikosti, da ga moramo resnično občudovati. Vendar je bila doslej le malo komu dana prilika, da bi mogel spoznati vso to pestrost naših narodnih noš. Zato moramo res odkritosrčno pozdraviti sklep vodstva letošnjega VII. Mariborskega tedna, da priredi pri nas sploh prvo popolno razstavo narodnih noš iz vseh pokrajin Jugoslavije. Razstava bo z drugimi prireditvami vred otvorjena 6. avgusta.

Sportna gibanja

Svetovni prvaki tenisa v Zagrebu. V četrtek, dne 14. t. m. gostujeta v Zagrebu ameriška prvaka Budge in Make, ki odigra prijateljski turnir z našimi najboljšimi igralci Punčecem, Palado in Mitičem. Ker vlada za to velezanimivo prireditve tudi v krogih mariborskih sportnikov ogromno zanimanje, razpisuje Putnik za četrtek, dne 14. t. m. avtokarski izlet v Zagreb. Cena vožnje je le Din 100. Takojšnje prijave je oddati pri Putniku, kjer se dobijo ostale informacije.

O tem in onem

Seme solnčnic zdravilo

V čaju umiri kri, zobjanje suhega semena pa je proti shujšanju. Rusinje rade zobljejo seme in imajo dolge lase, zajci dobijo po njem mehko dlako, kure svetlo perje. Olje iz solnčnic je dobra zabelja in mazilo proti opeklinam. Moka iz solnčnic je prav dobra. Indijanci še danes pečejo iz nje dober kruh.

Kdaj raste drevje

Francoska akademija znanosti je dolgo preučevala rast drevja. Dognala je, da rase drevje najbujneje v času od polnoči do solnčnega vzhoda. Od 6. do 9. ure zjutraj znaša jakost rasti nad 8%, od 9. do 12. ure 2%. Od poldneva do 18. ure drevo skoro povsem preneha rasti, med tem ko se dvigne jakost rasti od 18. do 21. ure na 1%. Od 21. ure do polnoči se dvigne rast na skoro 4%. Jakost rasti od polnoči do priločno 6. ure zjutraj znaša 85%. Več kakor 90% rasti izvrši drevo ponoči ali vsaj v času, ko ni na nebu solnca. Topleto in silo, ki jo sprejme drevo podnevi od solnca, izkoristi za rast najbolj v drugi polovici noči.

Strupeni pajki

Skrbem, ki navdajajo prebivalstvo Londona spriči priprav angleške vlade za obrambo mesta pred napadi iz zraka, se je pridružila te dni še ena: skrb za varnost pred razvplitim tropskim pajkom, ki s svojim vgrizom lahko umori človeka. Ta pajek, ki ga imenujejo črno vdovo, se je udomačil v londonskem terariju, kjer ga prirodoslovci negujejo in opazujejo. Črna vdova spada med najbolj strupene pajke na svetu. Če piči človeka, je po njem. Žrtev umira v strašnih bolečinah. Londonski listi obravnavajo vprašanje, kaj se bo zgodilo s črnimi vdovami v

primeru kakšnega letalskega napada na angleško prestolnico. Mrčes se bo razbežal, napadal bo ljudi in posledica tega bo strašna smrt. Zmeda med prebivalstvom bo veličanska. O zadevi so razpravljali celo v državnem zboru, kjer je neki poslanec vprašal ministra za narodno zdravje, ali ve, kakšno nevarnost pomeni ta pajek za prebivalstvo Londona. Poslanec je tudi pripomnil, da pričakujejo črne vdove pomnožitev svojega rodu. Treba je prebivalstvo pravočasno opozoriti na to nevarnost, je dejal poslanec, kajti prirodoznanstvo nima zmerom v vidu varnosti človeškega življenja.

Svetlolaske

Eden največjih uspehov kemije je izdelovanje vodikovega kisika. To je neprecenljivo sredstvo za nego ust in tudi za barvanje las, kar je posebno važno za ženski svet. Toda ženske pobarvanih las imajo proti sebi mnogo predsodkov. Tako trdi lastnik velikega hotela Roxburgh v Margati, da je imel s svetlolaskami tako slabe izkušnje, da ne bo nobene več sprejel v službo. Takim ženskam rojita po glavi samo dve misli, je dejal in sicer moški in lahko, prijetno življenje. Za delo se sploh ne zanimajo. Ko so ga prosili, naj jim pojasni svojo sodbo, je izjavil:

— V službi sem imel 14 deklet. Tri so bile svetlolaske po naravi, druge pa črno-laske. In le tri so pripovedovale svojim tovarišicam o svojih uspehih pri moških, dokler si niso dale vse pobarvati las. Ali veste, kaj pomeni za podjetje 11 deklet pobarvanih las? Tri naravne svetlolaske so kmalu odpovedale službo, ker so jih potisnile tovarišice s pobarvanimi lasmi v ozadje. Druge so sicer ostale v službi, toda sukale so se neprestance pred ogledalom in delo jim je bilo deveta briga. In zato ne sprejemam v službo nobene ženske več, če ima pobarvane lase.

Zapiski ob robu

Čudni doživljaji razočaranega potnika

Zlomka, ali sem že čez mejo? Čudno, nič me ne niso onegavili ne za potni list, ne za eksportne cigarete. Seveda sem čez mejo, saj piše z velikimi črkami na velikem skednju poleg postaje: »Stephan Rupp . . . Heu & Stroh Export«. P-ž z vlaka, pa s prihodnjim nazaj, sicer me vtaknejo v tujini še za mrežo! Pograbilim kovčeg, dežnik in klobuk, ko sem pa že pri vratih, se mi nasmeje v lepi cirilici in latinici postajni napis: »Slovenska Pistrica«. Tujina, v domovini? Nemogoče! Pa je po 20 letih skoraj še tako.

V Mariboru stikam za podobnimi posebnostmi, pa najdem na starem pokopališču samo nemški napis. Prijatelj, to je pa stvar občine ali uprave pokopališča, si rečem. In vendar, čeprav svet kraj, hi menda ne bilo bogokletno in mrtvecem v onečastjenje, ako bi napis zamenjali s slovenskim. Pokojni, ki morda res niso znali lepo po naše, tako več ne bero ta! Napisi, živi domačini in »užaloščeni in žalujoči ostali« so se pa v 20 letih že toliko privadili slovenščini, da bi tisti javni napis razumeli.

Popoldne jo mahnem v Kamnico. Na dobro kapljico! Po glavi bi se sicer, ako bi — Ljubljancem po poklicu — ne bil srkat vsaj ob tako ugodni priložnosti nekrsčenega vina. V Ljubljani je vse »žveplano«, pa ne z žveplom! In glej, v Kamnici, nasproti »judske« šole, cerkve in župnišča stoji v kapelici križ z razprtim Kristom — in pod njim — strmi slovenski Kristjan! — napis: »Am 14. Jänner 1867 wurde in Gams Feuer gelegt. Auf die Hilferufe Jesus und Maria und das rasche Eingreifen der Bewohner wurde der Ort gerettet.« Malo še znam nemški, pa res ne vem, ali sta Jezus in Marija vpila na pomoč, ali so prestrašeni Kamničani klicali Odrešenika in njegovo mater na pomaganje? Viator.

Gospod Andrej

O Marjanci sem od svojega mladostnega tovariša Nikolaja kasneje zvedel samo to, da jo je oče omožil z nekim lesnim trgovcem na Ravnah in po sliki tvoje neveste Marjetice sem bil spoznal, da je bila lepa Marjanca njena mati, kajti to dekle je živa podoba Marjance, ko je bila v cvetu let. . .

Nato je stopil k leseni omarici, ki je bila polna raznih knjig in papirjev ter izvlekel iz nje že orumenel list papirja in ga podal Francetu, ki je čital:

Ne morem kaj, da v pozni noči mi k Tebi uhaja moj spomin, v planinski, da vasuje koči.

Na oknu mojem rožmarin razliva svoje okrog dišave, a jaz od Tvoje opojen želim v planinske spet v višave.

Ti zdiš se mi kot vrt grajen: v njem lepe cvetejo mi rože, — med njimi pelin je vsajen.

Kot mak rudeča usta tvoja, rudeča, ah, ljubezni znak, so kot planinke prsa tvoja: ljubiti mora tebe vsak!

Sta kot potočnici očesci: spomin na te mi bosta svet — in kot sem vate zrl pred mesci želim, da videl bi te spet.

»Ni me sram te pesmi,« je spet povzel župnik. »Od nje mi je ostalo dvoje: Tisto le cvetje, ki visi pripeto pri nogah Odrešenikovih, katero mi je dala v uri najinega spoznanja in obenem slovesu ter tale pesemca, izliv mojega srca. Tempus vulnera sanat! Čas je zdravnik! Zato pa želim tebi, dragi France, da srečna usoda prav tako bogato nagradi tebe, kakor je kruto prikrajšala mene!«

France je iskrenih oči segel župniku v roko in se mu iskreno zahvalil za to voščilo.

»Čas bo že, da se podava k počitku,« je menil župnik. »Utrujen sem in zgodaj bova morala vstati.«

Tedaj je France vzkliknil: »Poglejte skozi okno! V dolini neke gori.« Temna slutnja mu je padla v dušo. Opazovala sta nekaj časa krvavordeči svit, ki je bil kakor svit vzhajajoče lune.

Po noči se ne da določno dognati, kje je požar. Noč vara! je dejal župnik.

Luna je zahajala in poslednje zvezde so še trepetale na nebu, ko sta se naša lovca bližala rastišču.

V gozdu je bilo tiho ko v grobu. Zaljubljenega trbadurja sta slišala že na več kot sto korakov. France je počakal pod samotno smreko, župnik pa je mladeniško naskakoval pevca. Ni priteкло četrt ure, že je počil strel; dolg ognjen zubelj je siknil med vejami in črni kralj je zaletel padel na mahovite blazine. . .

Med tem se je polagoma zdanilo, nad južnimi gorami so se pojavili težki oblaki.

Dež bo, je pomislil župnik.

Hitro sta se odpravila proti domu. Ura je bila štiri in do pol sedmih bosta lahko doma. Župnik je bil še tešč za mašo.

Ko je stopil v vežo, ga je že čakal cerkovnik in mu povedal, da se je v župnišču že na vse zgodaj zglasil človek, ki je dejal, da je Biščev hlapec z Ravnih ter prosil, da bi prišli previdet gospodinj. Sinoči, da jim je vse pogorelo, kdo je zažgal se ne ve, mati pa je pri tem dobila nevarne opekline. Domači župnik da je bolan in zato prosijo Vas.

Župnika je stisnilo v grlu. Doma je ukazal, naj bo po maši pripravljen voz, cerkovniku pa naročil, naj pripravi vse potrebno.

Po maši sta se odpeljala. Ko sta se bližala Ravnem jima je vdrl v nos duh po pogorišču. Biščeva gospodinja je ležala pri sosedovih.

»Mir bodi tej hiši!« je voščil sivolasi župnik ter se približal bolniški postelji.

Hči Marjetica je prižgala sveče na mizi in župnik je pokleknil in molil.

Bolnica je ležala nepremično. Bledlo se ji je. Besede, ki jih je pol tiho izgovarjala, so pretresle moža, ki je delil tolažbo že v mnogem smrtnem boju. Izprevidel je, da je v takem stanju ne more izpovedati. Podelil ji je le sveto poslednje olje.

»Po tem svetem maziljenju in po svojem najmilejšem usmiljenju ti oprosti Gospod, Marjana, kar si zagrešila...« je molil župnik Andrej.

Bolnica je še enkrat široko odprla svoje trudne oči, ki so bile nekoč tako žive in lepe; globok vzdih se ji je utrgal iz prsi: Umrla je.

Marjetica je zajokala.

»Uboga mati! Sedaj sem sama; brez doma, brez staršev! je tožila dekle.

»Nisi sama, Marjetica,« je tolažil župnik, saj imaš Franceta, ki je dober fant. Radi oklicev in poroke sva že uredila,« je dodal. Nato se je poslovil.

Ko je župnik Andrej Praznik blagoslavljal krsto nesrečne pokojnice, so mu tekale debele solze, kajti pokopaval je najžarkejšo ljubezen svoje mladosti — mater gospodove hčerke, Francetove neveste.

KONEC.

Ljutomerke novice

Tradicionalno kresovanje v proslavo obeh slovanskih blagovestnikov sta priredila podružnica CMD in Sokol na sokolskem letnem telovadišču. Spregovoril je okrožni načelnik br. Stopar, sokolski pevski zbor pa je zapel nekaj nacionalnih pesmi.

Kaj bi rad tale gospod? V Ljutomer je prišel v zadnjem času neki gospod, ki je že našel tudi primerno družbo. Ta družba govori tudi večji del v nemščini. Omenjeni gospod pa se je nekoč spoznal ter v javnem lokalu začel udrihati po Slovencih in jih zmerjati s šufiti. Svetujemo mu, da si pogleda ime našega kraja, kjer bo spoznal, da je tu jugoslovanski in slovenski Ljutomer, kjer smo že davno pospravili takšne kakor je on.

Sprememba posesti. Trгоvec Rudolf Pušenjak je prodal svojo stanovanjsko hišo posojilniškemu uradniku Trojanarju ter kupil Grosmanovo hišo.

Razno

TKANINE ZA POHIŠTVO in zavese, gradl za madrace in rolete, dobavlja ugodno »Obnova«, F. Novak. Jurčičeva 6. 4305

Poskusite tudi vi SLADKI KMEČKI KRuh v trajnosti in okusu nedosegljiv. Pekarna Rakuša, Koroska c. 24. 3541

KOVČEGI, potovalne torbice v veliki izbiri pri M. Šterbalu. 4316

DEKLICO od 3 let naprej sprejme mala družina v dobro oskrbo. Pojasnila pri g. Bergmanu, Strošmajerjeva ul. 9. 4319

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica r. z. o. z. v Mariboru, Kralja Petra trg 6 daje

POSJILA menična ali na vkupnjo proti vračanju v mesečnih obrokih ozir. po dogovoru ter sprejema vloge na knjižice in v tek. računu proti nalagodnemu obrestovanju. 4321

Prodaj

ŠIVALNI STROJ rabljen, skoraj nov, poceni na prodaj. Vprašati v trgovini Kramaršič, Valvazorjeva ulica 36. 4325

Izboren DOMAČI CVETLIČNI MED po din 16— za vs. oddaja Kmetijska družba. Meljska cesta 12, tel. 12—83. 4179

Premeščeni učitelji. Po prošnji premeščena učitelja Mislaj Josip in Josip na iz Stare ceste v Kamnico pri Mariboru, v Ceznajevce Dobaj Janez s progo iz Stogovcev, v Vučjo vas Čeh Fran iz Sv. Ane v Slov. goricah, v Križevce Kolar Vilko in Kolar Gabrijela. Sem, ki so znani iz sokolskih vrst kot dobri delavci, želimo dobrodošlico.

Vitanje

Sredi Vitanja je padel kot nesrečna žrtev maščevanja 24 letni načelnik Sokolskega društva Vili Purk. Bil je značajan, simpatičen fant, agilen sokolski delavec. Vse prebivalstvo globoko pomiluje njegovo tragično usodo ter iskreno sočustvuje s težko prizadetimi svojci.

Za smeh in dober voljo

Na plesu.

— Ali veste, gospodična, da sem se naučil plesati na godbo iz radia.

— No, saj to se vam tudi pozna; plesete namreč tudi vse motnje.

Previden šofer.

— Jaz hočem imeti previdnega šoferja.

— Torej vzemi našega. On hoče imeti tudi plačo vnaprej.

Zakonske »ljubeznivosti«.

Mož (v prepiru z ženo): »Rajši bi imel v hiši trobento kot tebe!«

Žena: »Trobento? Trobenta ima vendar močnejši glas kot jaz!«

Mož: »Že res, a trobenti lahko ustnik odvezamem.«

Posojilo

DIN 5000.— POSOJILA iščem za 1 leto. Dam 500 litrov izvrstnega jabolčnika za obresti. Ponudbe na upravo lista pod »Sigurnost«. 4314

Pouk

ZA POPRAVNE IZPITE v Mariboru pripravlja najraje nižješolce, dipl. filozof z večletno prakso kot prefekt in instruktor. Cenjene ponudbe na upravo pod »Sigurnost«. 4312

Zgubljeno

ZGUBIL se je kanarček. Najditelja prosim, da ga odda proti nagradi Glavni trg 3. 4324

Službo dob

VAJENCA sprejme Šterbal, Meljska 2. 4317

Sobo išče

Mirno, prijazno SOBO išče za takoj dipl. filozof. Ponudbe na upravo pod »Izven centra«. 4313

Stanovanje

SPREJMEM na stanovanje. Stritarjeva ul. 35/I. 4320

SOBO IN KUHINJO ali dve sobi in kuhinjo oddam v najem. Vprašati Kuder, Ruška 8. 4326

Stanovanje išče

Večje ENOSOBNO STANOVANJE s pritlikinami, sončno in suho, ne daleč od centra, išče s 1. septembrom boljša trčlanska družina. Ponudbe pod »Točen plačnik« na upravo. 4318

Zakaj bi se scamovali!

Dame in gospodje vseh družabnih krogov zaslužijo na lahek način več 1000 dinarjev. Rabimo samo naslove Vaših znancev in prijateljev. Kupčijo napravimo sami. Pojasnila sledijo. Pišite nam za sedaj samo Vaš naslov pod »Naslovni material« na upravo lista.

Tudi dame in gospodje iz uradniških krogov se naprošajo, naj se javijo. — Pošten zaslužek ni sramota.

Mal' položi dar domu na oltar!

Lenka

Z zvočnim glasom je začel predavati. S toplimi besedami se je spomnil preteklosti naroda, njegove slave, padca — pokazal marljivo delo odličnih buditeljev Jungmanna — še živčih Šafařika, Palackega, govoril o sedanjem, upa polnem času, o boljši prihodnosti.

V dvorani je vladala tišina, da bi slišal pasti iglo na tla. Mladeniču so žarele oči v navdušenju. Pogled patra Antona je obvisel na sivolasem starcu patru Germanu, ki se je opiral na palico. Na tem izrazitem, plemenitem obrazu se je zrcalilo ginjenje in iz duhovitih oči so mu kapale v nagubanem licu radostne solze.

Bila je Simeonova radost, ki mu je bilo dovoljeno ućakati zarjo novega dne, ki ga je tako dolgo, dolgo pričakoval.

Burna pohvala je zabučala po dvorani, ko je pater Anton končal. Od tega dne so imeli na filozofiji novo predavanje in na nobenem ni bilo toliko poslušalcev kakor na tem.

Tega dne, ko je bila vsa filozofija navdušena in vesela, je aktuarja Ronbinka, ki ga seveda ni bilo na predavanje, doletela grozna nesreća.

Gospa Ronbinka je skoraj zbolela radi radovednosti, ko se je vrnil iz pisarne. Dolgo je drezala vanj, naj pove, kaj se je zgodilo, zakaj je tako obupan. On pa se je zgrudil v naslanjač, še »Abrahama« ni sčel, kar je bilo za njegovo varčnost že zelo velika žrtev. ni oblekel niti »obrsta« ampak se je oziral s svojim ledenim pogledom na kralja Herodeža. Slednjič je pa le izpregovoril:

»Garda.«

»Kaj garda? Kakšna garda?«

»Grajska.«
»Grajska garda bo.«
»Toda Roubinek — govori vendar razumljivo, saj je v mestu garda.«
»Gospod grof Georg hoče — imeti — tudi gardo.«

Zdaj se je šele gospa Roubinkova začudila.

»Ti moraš torej tudi?«

Roubinek je samo prikimal.

»In knjigovodja tudi?«

»Tudi — vsi.«

Svet se obraća narobe! Ako pristopa že sama milostna gospoda na stran novotarcev in prevratnikov, kdo naj še obstane? Toda ona ukazuje in on mora ubogati. Mora v grajsko orožarno, tam mu pripno kak star meč, obesijo na ramo puško, ga postavijo v vrsto in že bo hodil po grajskem dvorišču »eno — dve,

ena, — dve, desna — leva,« moj Bog, kakor tisti komedijanti, meščani-gardisti in prismojeni študenti — on, aktuar. In prišli bodo in zijali vanj otroci, odrasli, vsi, in če bo napravil napako — bodo kričali »seno«, »slama«, in on, z zeleno kapo na glavi, bo poskakoval kakor pajak! Kje bo spoštovanje, kje respekt, avtritet?...

XI.

Rodoljubno gibanje se je vse bolj in bolj širilo. Tudi gospodične in gospe, v narodnih zadevah mnogokrat malomarne, se niso branile tako. Dobro seme, ki ga je tu zasejala Dobromila Rettigova, je prinašalo bogat sad. Gibanje tiste dobe je bilo kot dež, ki je rastlino rodoljubja vzbudil in okrepil. Najbolj sta bili tega veseli Lenka in gospodična Elis.

(Dalje.)